

מיכתבים

הכתבה תרמה, ללא ספק, להגברת מודעות הקהל הרחב לנושא. חבל רק שתשומת-הלב הציבורית מתמקדת בשחיתות רק כאשר קורים דברים שליליים, ועכשיו —

● העולם הזה צורק והמילה היא שחיתות, אם כי ניתן למצוא צידוק גם לכתוב שחיתות כמשמעות המלך מתמוטט.
● אולגה פורדוונסקיה היא אמן בינלאומי לנשים, וזה מקביל בערך לרמה של מועמד לאמן גברים. זה אולי נשמע שוביניסטי, אבל זה נכון עובדתית. **משה כנען**, רמת-השרון

השכלה ימית

על הקרבות הימיים הגדולים, שהיו כרו בקשר עם לכידת מאריה ר' (ביטחון, העולם הזה 11.2.87) ברשימה האירופית על לכידת האונייה מאריה ר' על-ידי חילייהם הבאתם רשימה של קרבות ימיים היסטוריים. הצרה היא ששמעתי רק על ארבעה מהם. מתי קרו כל הקרבות שהוזכרו ברשימה, ומי היו הצדדים שנטלו בהם חלק? **אלי רבין**, חיפה

● סאלאמיס (480 לפני הספירה) — ניצחון היוונים, בהנהגת תמיסטוקלס, על הפרסים.

● לפאנטו (1571) — תבוסה ניצחת שהונחלה לצי תורכי גדול על-ידי הכוחות

(המשך מעמוד 3)
המישפט לטובת הישיבה ליד שולחן הממשלה, מזכיר לי תוכניות בידור ברדיו, בהן נתבקשו הד משתתפים להגדיר מטבעות-לשון בצורה מבוררת.

לפי עיקרון זה, ניתוח קיסרי הוא מה שמזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, עשה לתוכנית הכלכלית של שר-האוצר, משה ניסים, ופשרה טריטוריאלי היא ההורעה של המנכ"ל המדיני של משרד-החוץ, הר"ר יוסי ביילין, כי הוא אחראי לרוב העולם ויריבו לכס, מנכ"ל המישרה, אברהם טמיר, אחראי לקשרים עם העולם השלישי. דן שלגי, נהריה

אליהו בעל הזנב

על אהבת האדם לכלב (גם כלבים רוצים לחיות!) העולם הזה 11.2.87. אהבת החיות בולטת מכל שורה שכתבה נעמי ארוה בנושא הכלבים הנונחים. מה שאולי לא כל אחד יודע הוא, שמאז ומתמיד היה דווקא ליהודים קשר מיוחד לכלבים, וכך הם התבטאו (במישנה) לפני כמעט אלפיים שנה: **כלבים נוכים — מלאך-המוות בא לעיר; כלבים משחקים (מצחקים) — אליהו הנביא בא לעיר.** הרצל מאירי, חיפה

מי שמאמין בתורת המיספרים העבריים (גי' מטריות), יכול להבין את הסיבה לקשר המיוחד

קרב טראפאלגאר (1805)
שליטה לתקופה ארוכה

המשולבים של ספרד, ונציה, גוואה, מאלטה ומדינת-האפיפיור, בהנהגת דון חואן מאוס-טריה.

● הטבעת הארמאדה (1588) — תבוסת הצי האדיר של פיליפ ה-2, מלך ספרד, שיצא לכבוש את בריטניה הפרוטסטנטית, בימי המלכה אליזבת ה-1.

● אבו-כיר (1798) — הצי הבריטי בהנהגת האדמירל הוראצ'ו נלסון, חיסל בקרב לילי את הצי של נפוליון בונאפרטה במפרץ ליד אלכסנדריה.

● טראפאלגאר (1805) — הניצחון הגדול והחשוב ביותר של נלסון, שניצח צי צרפתי ספרדי והבטיח לבריטניה את השליטה בימים לתקופה ארוכה.

● טשושימה (1905) — בקרב הימי הגדול הראשון של המאה ה-20 הטביע הצי היפאני בהנהגת האדמירל טוגו, את הצי הרוסי במיזרח הרחוק.

● יוטלאנד (1916) — גדול הקרבות הימיים של מלחמת-העולם הראשונה, שנשאר בלי הכרעה. הצי הגרמני הוכיח את יכולתו, אך הבריטים נשארו השליטים בימים.

● מיזוויי (1942) — הקרב הימי הגדול שבו עצרו האמריקאים את התפסות היפאנים, אחרי פרל-הארבור.

מוסו!

א-אפשר להימנע מלשוב, לעיתים מוזמן, נות, לאימרות-השפר של טוסברהינדי, כפי שהן הופיעו, לפני 25 שנה, מעל דפי העולם הזה. שתי אימרות טוס, מגליגות העולם הזה, שהופיעו הודו לפני 25 שנה:

● כל ישראל ערבים זה לזה, אבל איש אינו פורע את השטרות.

● אם אין קמת, אין תורה; ואם יש קמת, אין זמן!

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תאריך: 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורכת-משנה: דוב איתן ♦ עורך תכנית: יוכי שנון ♦ רכות מערכת: ענת סרגוסטי ♦ עורך בתוב: גיורא נוימן ♦ צלמי מערכת: ציון צפירי, צבי טל ♦ עורך דפוס: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ המזל: "העולם הזה" בע"מ ♦ הדפסה: "הדפוס החדש" בע"מ, תל-אביב ♦ הפצה: גר בע"מ, תל-אביב.

בעולם התעניינו בו מאוד, ואף הציגו לי שאלות דיסקרטיות. איש ק"ג' שערך למערב אמר בסיפרו שהוא פוברק על-ידי הסובייטים. בסך הכל, נדמה לי שנתגת או בהגינות ובחוכמה.

מיכתב חשוד מאוד

בשבוע האחרון עמדו עורכי גרוסלם פוסט לפני אותה הדילמה. הם נהגו בצורה אחרת. כיום השלישי האחרון פירסם העיתון בראש העמוד הראשון, בצורה מובלסת וחריגה מאוד, לרוחב כל העמוד, את הכותרת: "התגלתה: תוכנית לסלק את ולדהיים. מיכתב אוסטרי סודי לתאצ'ר מגיע לפוסט". בגוף הידיעה נאמר, בצורה של קביעה עובדתית, כי שרה-הוזק האוסטרי, אלוואיס מוק, שהוא גם ראש המפלגה השמרנית וי"ר איגוד המפי" לגות השמרנית באירופה, שלח מיכתב לראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, שהיא י"ר המפלגה השמרנית הבריטית, במיכתב נאמר כי ולדהיים יסולק במרוצת השנה מתפקידו, ככניול בגלל סיבות בריאותיות.

העיתון הביא את התצלום המלא של המיכתב, וציין כי "העתק המיכתב הגיע לגרוסלם פוסט אתמול".

בידיעה לא צויין כי המיכתב הגיע לידי העיתון בדואר, במעטפה אלמונית, מידי שולח בלתי-ידוע. לא נאמר כי יש ספק לגבי אמיתות המיכתב, נאמר רק כי העיתון בידר את רקע המיכתב, וידיא כי שרה-הוזק האוסטרי אכן שלח מיכתב לגברת תאצ'ר בתאריך הנדון או בסמוך לו. כלומר: העיתון קבע כעובדה שזוהו מיכתב אמיתי, ולא גילה אף ברמז שיש ספק לגבי האמיתות.

אחרי הפירסום התחוללה סערה. השר האוסטרי קבע פסקנית שמעולם לא כתב מיכתב כזה, אלא מיכתב אחר בתאריך סמוך. הוא הצביע על סימנים אחרים במיכתב (צורת הכתובת, התואר וכו') המעידים שהוא מזויף. בדיקת העתק הצילום גילתה סימנים חשודים של זיוף. ראש הממשלה הבריטית קבעה גם היא שמעולם לא קיבלה מיכתב כזה. בדיקה מישטרית גילתה כי המעטפה נשלחה על-ידי הניציבות העליונה (השגרירות) של קפריסין בלונדון.

התוצאות היו עגומות. באוסטריה גינו כל הד מופלגות, וביניהן גם המתנגדות לקורט ולדהיים, את הזיוף. הימין האשים בזיוף את הקונגרס היהודי העולמי הגוף שפירסם בשעתו את הד מיסמכים המרשיעים על שרותו של ולדהיים בצבא הגרמני — וכך הוטל ספק חמור גם כאמיתות המיסמכים ההם. חלק מן התגובות ברחוב האוסטרי היו אנטישמיות. היו שחשדו כי דווקא האנטישמים פיברקו את המיכתב, כדי להפיל את העיתון הישראלי בכה.

מבחינה עיתונאית טהורה, נדמה לי שעורכי גרוסלם פוסט שגו, לא בצעם פירסום המיכתב, אלא בצורת הפירסום, בלי הסתייגות מערכתית, ותוך העלמת הנסיבות המיוחדות שבהן "הגיע" לידיהם.

מותר לי לומר זאת, כי עמדתו במצב דומה.

ד.א. א.א.

ק/יא י.י.
תאר לך לרגע שאתה עורך עיתון, יומי או שבועי.

באחד הימים אתה פותח מעטפה הנושאת בול זר, ובתוכה אתה מוצא העתק-צילום של מיסמך. המיסמך הזה הוא סקופ. הוא מכיל פצצה בינלאומית, אבל יש לך בעיה: אין לך כל אפשרות לברר אם הוא אמיתי או לאו. אתה עומד לפני דילמה. מצד אחד אתה רוצה מאוד לפרסם את המיסמך. אתה יודע שיהיה זה סקופ בינלאומי. יצטטו אותך בכל העולם. זה יגביר את הזיקרה ואת התפוצה של עיתונך. מצד שני, אתה עלול ליפול קורבן לטכסיס של הטעיה. אולי זוהי מלכודת. יש בשרותים חשאים רבים בעולם מחלקות לכיוב (ריסאיני פורמציה), המתמחות בפירוק של מיסמכים כאלה.

אתה בודק את המיסמך שוב ושוב. קל לך

Revealed: Plan to dump Waldheim
Austrian's secret letter to Thatcher reaches 'The Post'

הכותרת ב"גרוסלם פוסט" איך להיחזרו?

להתפתות להאמין באמיתותו. אך קול פנימי אומר לך: זהירות! מה אתה עושה?

המודיע: משה דיין

אני מביר מצב זה היטב, כי לפחות פעם אחת עמדתי במצב כזה בדיוק. בנובמבר 1970 קיבלתי מעטפה שנשאה בול זר. כשפתחתי אותה מצאתי העתק-צילום של מיסמך: זרוע-מוריטין של צבא ארצות-הברית חודיעה לנספח שלה בתל-אביב שניתן לרכוש את מידע ריג' כמודיע, דובר גם על הפרטים והתנאים.

בדקתי את המיסמך. הוא נשא את כל הסימנים של מיסמך אמיתי. נייר-מיכתבים רישמי. שמות נכונים. כתובות נכונות. סיגנון נכון. לא היה ספק; או שזוהו מיסמך אמיתי, או שזוהו זיוף מיקצועי מעולה ביותר, מן הסוג שרק מוד לקה מיומנת מאוד מסוגלת להכין. חשדתי במחלקת-הכינוח של הק"ג.

מה עושים? לא היתה כל אפשרות לוודא את אמיתות המיסמך. מיסמך מסוג זה, מטבע הדברים מבחי שים את קיומו גם (ובעיקר) כשהוא אמיתי, וכמובן גם כשהוא מזויף. היהודי בדבר, ולכסוף החלטתי לסמוך על האינטיגנציה של הקורא. פירסמתי את המיסמך כמו שהוא, בצילום מלא. סיפרתי כיצד הגיע לידיי. ביטאתי כפה מלא את כל החשדות שלי. אמרתי שאני חושד בו שהוא מזויף. חודתי והסכרתי את הפרשה ארוכות בגליון הכא. עד היום איני יודע אם היה זה מיסמך אמיתי או לא. אני רק יודע שכמה וכמה מוסדות ביטחוניים